

Náležitá odborná úroveň (lege artis)

Zákon o zdravotních službách opustil po dlouhá léta uznávanou definici péče lege artis, která vycházela z ustanovení § 11 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu a za níž byla považována péče, jež byla poskytována *v souladu se současnými dostupnými poznatky lékařské vědy*.

Zákon o zdravotních službách zavádí právo pacienta na poskytování zdravotních služeb na náležité odborné úrovni, přičemž náležitou odbornou úroveň se rozumí *poskytování zdravotních služeb podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů, při respektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti (§ 4 odst. 5)*.

Obsah tohoto pojmu prakticky není vymezen obecně závaznými právními předpisy, přísluší lékařské vědě a je třeba ho nalézt v konsensu široké odborné veřejnosti. Jde o proměnlivý, stále se vyvíjející proces, při kterém je třeba brát v úvahu poznatky vyučující na lékařských fakultách, ve specializačním i celoživotním vzdělávání lékařů, stanoviska odborných společností, profesních komor či jednotlivých autorit.

Vzhledem k tomu, že v českém právním řádu nemáme standardy stanoveny obecně závaznými právními předpisy, je otázka postupu „lege artis“ určena především ve formě doporučených postupů s tím, že konečná volba, jaký postup bude v daném případě zvolen, je na samotném lékaři. Je možné tedy akceptovat vícero různých postupů, prostředků či metod, případně i odchýlení se od jednotlivých doporučení uvedených autorit, ale vždy pouze v zájmu pacienta a při řádném obhájení zvoleného postupu ve zdravotnické dokumentaci.

Zdravotní služby tak musí být poskytovány:

- podle pravidel vědy – ať již vědy lékařské, nebo vědy jiného zdravotnického oboru než je lékařství (ošetřovatelství, fyzioterapie, farmacie, klinická psychologie, apod.);
- v souladu s uznávanými medicínskými postupy (přidrží-li se tedy lékař či jiný zdravotník, kteréhokoli z uznávaných medicínských postupů, postupuje lege artis, bez ohledu na jakékoli standardy či jiná doporučení);
- při respektování individuality pacienta v daném konkrétním případě;
- s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti, které lékař nebo jiný zdravotník v daném okamžiku měl (rozhoduje pohled ex ante, nikoli ex post).

Aby postup zdravotnického pracovníka byl dále hodnocen jako lege artis musí být poskytován kvalifikovanou osobou tj. v rozsahu a způsobem stanoveným a definovaným obecně závaznými právními předpisy (pro lékařské zdravotnické pracovníky zákonem č. 95/2004 Sb., pro nelékařské zdravotnické pracovníky zákonem č. 96/2004 Sb., a to včetně prováděcích právních předpisů).

Jinou a neméně závažnou záležitostí je, kdo má posoudit, zda zdravotní služby byly či nebyly poskytnuty na náležitě odborné úrovni. Tuto otázku v trestním řízení, ani v jiných soudních řízeních, nemůže hodnotit sám vyšetřující policista, státní zástupce, nebo soudce, ale vždy se musí opírat o expertní hodnocení, zpravidla ve formě znaleckého posudku.

Právní předpisy:

Úmluva na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny: Úmluva o lidských právech a biomedicíně č. 96/2001 Sb. m.s.

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (o zdravotních službách), ve znění zákona č. 167/2012 Sb., zákona č. 437/2012 Sb. a zákona č. 66/2013 Sb., § 4 odst. 5

Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů